

Віртуальна подорож по
місцях життя і
творчості
М.М.Коцюбинського

Михайло Коцюбинський - одна з найяскравіших і найсвоєрідніших постатей в українській та й усій світовій літературі кінця XIX сторіччя. В своїх творах він показав силу й енергію простих трударів, їх нездоланну стійкість у боротьбі за нове справедливе життя, відобразив соціальні і національні прагнення українського народу, оспівав його високу поетичність.

Літературний учень і земляк М.М.Коцюбинського Михайло Стельмах так сказав про літературну спадщину письменника: "Усе, дорогий Михайле Михайловичу, що написане кров'ю Вашого серця, зосталося в пам'яті всього нашого народу, а слово і краса ім'ям народу увійшли в безсмертя."

Народився письменник 17 вересня 1864 року в сім'ї дрібного урядовця у мальовничому українському місті Вінниці, що постала в сиву давнину на берегах річки, яку пращури шанобливо назвали Богом. Її священні води здавна дарують обранцям долі високу душу і мистецьке натхнення.

*Рідна садиба
Коцюбинського у Вінниці,
нині музей письменника*

Батьки

*Гликерія
Максимівна Абаз*

- Мати відзначалась лагідною вдачею і сердечністю, любила літературу, мистецтво й природу.

*Михайло
Матвійович*

- Батько був чоловіком добрим, чесним, непримиренним до неправди і кривд, спричинених начальством, тому й доводилось йому часто міняти місце роботи.

М. Коцюбинський.
Фото поч. 70-х років

► Дитячі і юнацькі роки письменника минули в селах і містечках Поділля. Вони й дали ті перші незабутні враження, які наш великий земляк проніс через усе життя. Початкову освіту одержав удома, тому 1875 р. вступив до 9-го, останнього класу Барського народного училища. Навчання продовжив 1876-1880 р. у Шаргородській духовній школі, після закінчення якої готувався до вступу в університет у Кам'янець-Подільській публічній бібліотеці. Але мрія юнака про вищу освіту виявилася нездійсненою.

На початку 80-х років він захопився ідеями народництва, налагодив зв'язки з подільською групою партії "Народна воля". Це стало причиною першого обшуку 1883 р. на квартирі письменника у Вінниці (1834 р. - другого). Відтоді до кінця життя тяжіла над ним "ласкава" опіка жандармів.

- У зв'язку зі смертю батька М.Коцюбинський змушений був узяти на себе всю відповідальність за родину. Заробляв на шматок хліба репетиторством. У 1886 р. готував дітей священника А.Мончинського в с.Михайлівці Шаргородського району до вступних екзаменів у середню школу, був домашнім учителем у родині відомих вінничан, етнографа Ц.Неймана.
- 1888 р. його обрали гласним Вінницької міської думи. У червні 1890 р. побував у Львові, де познайомився з І.Франком, М.Павликом, з видавцями й редакторами тамтешніх журналів і газет. Того ж року здійснив подорож у Канів, де вклонився могилі Т.Шевченка, а наступного — при Вінницькому реальному училищі — склав екзамен на звання народного учителя.

Згодом (1898 року) Михайло Михайлович переїхав у Чернігів, прикипівши душею до цього придеснянського куточка. Спочатку займав посаду діловода при земській управі, тимчасово завідував столом народної освіти та редагував «Земский сборник Черниговской губернии». У вересні 1900 влаштувався до міського статистичного бюро, де працював до 1911. В Чернігові зустрів Віру Устимівну Дейшу, закохався, і вона стала його дружиною — вірним другом та помічником.

М. Коцюбинський з дружиною Вірою Устимівною

Діти Михайла Коцюбинського:
Юрій, Оксана, Ірина та Роман. 1909 р.

Тут вирости його діти — Юрій, Оксана, Ірина, Роман. Щотижня у будинку письменника збиралася літературна молодь міста. Сюди приходили такі відомі у майбутньому поети, як Василь Блакитний, Микола Вороний, Павло Тичина. Згодом Коцюбинський почав мандрувати. Він об'їздив майже всю Європу. На жаль, це був не лише потяг його душі, а й потреба лікуватися.

Навесні 1913 Михайла Михайловича Коцюбинського не стало. Поховали письменника на Болдиній горі у Чернігові, улюбленому місці його щоденних прогулянок.

Найсвятішим для кожної людини є берег дитинства.
Повноводний Південний Буг та красуня Вінниця
пам'ятають славного земляка.

У рідному місті митця літературно-меморіальний музей
відкрито 8 листопада 1927 р. в хаті, де народився
письменник. Цей будинок у 50-х рр. ХІХ ст. побудував
дід М. Коцюбинського Максим Абаза, який купив на
околиці міста ділянку землі й заснував хутір Абазівку.

Музей – садиба М.М. Коцюбинського

Це один з перших літературно-меморіальних музеїв України. Експозиція його побудована за монографічним принципом і розміщена в п'яти кімнатах меморіального будинку. Різноманітні матеріали послідовно розкривають життєвий і творчий шлях письменника та його громадську діяльність. За рік музей відвідує понад 30 тисяч чоловік.

У музеї-садибі налічується близько 9 тисяч експонатів. Експозиція розміщується в 5 кімнатах. Вона висвітлює в хронологічному порядку, життя і творчість Михайла Коцюбинського.

Тут зберігаються прижиттєві видання його творів, їх переклади мовами народів світу, спогади сучасників, архівні матеріали, предмети побуту й етнографії.

Кабинет М.М Коцюбинського

Ілюстрації до творів письменника

Ілюстрації до творів письменника

**Камінь Коцюбинського
на річці Південний Буг у Вінниці**

Пам'ятники Коцюбинському в м. Вінниця

Люблять, шанують і пам'ятають великого Правдолюба та Правдошукача і на Чернігівщині.

На затишній чернігівській вулиці, неподалік від центру, привертає увагу оаза краси, людяності й тепла.

Це садиба класика української літератури, великого гуманіста і Сонцепоклонника Михайла Михайловича Коцюбинського. Письменник придбав її в 1898 році, коли переїхав з Вінниці. Вона і нині залишається в такому вигляді, який мала за його життя.

Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник видатного українського письменника Михайла Коцюбинського було засновано у вересні 1934 року з нагоди 70-річчя від дня його народження.

Нині музей складається з меморіального будинку письменника, сучасної будівлі літературної експозиції та справжньої окраси своєї - меморіального саду Коцюбинських.

Музей-заповідник Михайла Коцюбинського м. Чернігів

Вид меморіального саду Коцюбинських

Михайло і Віра Кошовинські. Чернігів, 1902 р

A photograph of a museum dining room. In the center, a table covered with a white tablecloth holds a large, empty glass display case. Inside the case, a set of white dishes, including plates, bowls, and glasses, is neatly arranged. To the left of the case, a silver samovar sits on a tray. The room features a dark wooden cabinet in the background, a window with a red valance on the right, and a green circular object on a table near the window. A red rope barrier is visible in the foreground.

У музейних кімнатах відтворено обстановку, в якій жив письменник зі своєю родиною.

Прості скромні речі, що оточували митця, дають можливість уявити його побут, уподобання, смаки.

У нашому рідному селищі Васильківці, що на Дніпропетровщині, ім'я Великого Сонцепоклонника присвоєно середній загальноосвітній школі №1. Зараз це навчально-виховний комплекс імені М.М. Коцюбинського

ЙОГО ІМ'Я НОСИТЬ ШКОЛА

У 1964 році, коли український народ відзначав
100-річчя від дня народження

М.М. Коцюбинського,

серед школярів області було проведено
конкурс на право школи носити його ім'я.
Учні нашої школи стали переможцями в ньому
і відтоді наша школа носить ім'я великого
життєлюбця, гуманіста, виразника дум
і прагнень народних.

МИХА
КОЦ

НАШ КОЦЮБІНСЬКИЙ

ВЕЛИКІ ПРОВЕДІНКИ

Микола Михайлович Коцюбинський народився 1864 року в селі Коцюбинці на Подільщині. Він вчився в школі, а потім в Київському університеті. Коцюбинський писав про життя в Україні, про її природу, про її людей. Він писав про життя в Україні, про її природу, про її людей. Він писав про життя в Україні, про її природу, про її людей.

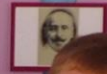
М. КОЦЮБІНСЬКИЙ

Микола Михайлович Коцюбинський
1864-1913

СТОРІНКИ ЖИТТЯ ВЕЛИКОГО СОНЦЕПОКЛОННИКА

Микола Михайлович Коцюбинський народився 1864 року в селі Коцюбинці на Подільщині. Він вчився в школі, а потім в Київському університеті. Коцюбинський писав про життя в Україні, про її природу, про її людей. Він писав про життя в Україні, про її природу, про її людей.

ТВОРИ М. КОЦЮБІНСЬКОГО ДЖЕРЕЛО ЛЮБОВІ І ПАТРИЩЕННЯ

Микола Михайлович Коцюбинський народився 1864 року в селі Коцюбинці на Подільщині. Він вчився в школі, а потім в Київському університеті. Коцюбинський писав про життя в Україні, про її природу, про її людей. Він писав про життя в Україні, про її природу, про її людей.

ДІТЯ

Михайлові Коцюбинському

Михайло Коцюбинський – письменник,
митець,

Художнього слова яскравий творець.

Немеркнучий подвиг – його все життя,

Його відголоски ідуть в майбуття.

Герої його – то прості трударі,

Що в праці щодня від зорі до зорі,

Поборники мужні своєї держави,

Що йдуть до мети зовсім не для слави,

А лише для того, щоб краще жилося,

Щоб людям всім щастя спізнати
довелося.

Терниста дорога і шлях нелегкий,

Слово як криниця, погляд палкий.

Михайло Коцюбинський – відома
людина.

Його пам'ятати ми завжди країна.

Н. В. Кубська

